

KARTA OCENY SZCZENIAKA

1. Data oceny:
2. Hodowla:
3. Imię szczeniaka/nr chip/nr tatuazu:
4. Data urodzenia/wiek:
5. Płeć

Nr testu	Liczba punktów
1	
2	
3	
4	
5	
6	
7	
8	
9	
10	
11	
12	
Łącznie	

Ocena końcowa*:

1. Pozytywna – nadaje się do szkolenia na psa przewodnika
2. Negatywna – nie nadaje się do szkolenia na psa przewodnika

- Niepotrzebne skreślić
-

TEST OSOBOWOŚCI POSŁUSZNEJ

(na podstawie testów opracowanych przez Pfaffenbergera, Volhardów
oraz Stowarzyszenie Psów dla Niesłyszących)

Punktacja testu osobowości posłusznej odzwierciedla prawdopodobieństwo, z jakim pies gotów będzie współpracować z ludźmi i podporządkować się ich poleceniom.

Osoba przeprowadzająca test powinna być zupełnie obca, ludzie, których pies zna, winni znajdować się najlepiej poza zasięgiem wzroku lub jedynie w charakterze pomocników.

Otoczenie powinno być nowe i nie rozpraszać uwagi zwierzęcia (może to być w pomieszczeniu mało psu znanym).

Test należy przeprowadzać według wzorca i podczas jednej sesji, która powinna zająć ok. 20 minut.

Testy powinny odbywać się gdy szczeniak jest aktywny, przed posiłkiem. Należy unikać wszystkiego co mogłoby stresować szczeniaka.

Testy należy przeprowadzać we właściwej kolejności, podczas jednej sesji.

Test 1- Pragnienie kontaktu (zbliżanie się)

Test ma na celu ocenę chęci zbliżenia się do nieznanego osoby.

Osoba nieznaną szczeniakowi klęka na podłodze, przysiadając na piętach. Pomocnik wnosi szczenię do pokoju i stawia w odległości ok. 1 metra przed klęczącym. Kiedy pies znajdzie się na podłodze, osoba testująca woła go.

Wezwanie nie powinno zawierać imienia psa, ani też słowa chodź. Należy melodyjnie powtarzać: piesku, piesku, klaszcząc lekko w dłonie.

Zachowanie szczeniaka	punktacja	Ogon wysoko podniesiony	Ogon opuszczony
jeśli podbiegnie ochotczo, lecz potem skoczy na testującego, zacznie go szczypać lub podgryzać, albo w ogóle nie podejdzie	1	D	U
jeśli będzie się ościagał,	2	D	U
pies podchodzi od razu	3	D	U

Test 2- Pragnienie kontaktu (podążanie za człowiekiem)

Test ma na celu ocenę uwagi psa i gotowości podążania lub pozostania z człowiekiem. Testujący powoli podchodzi do szczeniaka. Powtarzając zachęcająco piesku, piesku (bez wymawiania imienia), klepiąc się po nodze zaczyna się oddalać.

Zachowanie szczeniaka	punktacja	Ogon wysoko podniesiony	Ogon opuszczony
w ogóle się nie ruszy lub gdy pójdzie od razu, lecz podejdzie do osoby testującej i zacznie gryźć jej stopy	1	D	U
uczyni to z wahaniem	2	D	U
ochotczo podąża	3	D	U

Test 3- Chęć dominacji (podporządkowanie się)

Test 3 służy do oceny dominacji lub uległości, która określa gotowość do zaakceptowania przywództwa człowieka w sytuacjach o mniejszym zakresie dobrowolności niż w teście 2. Na początku testujący klęka na podłodze łagodnym ruchem **przewraca pieska na grzbiet**. Pies powinien leżeć na grzbiecie z łapkami w górę, a nie na boku. Teraz pomocnik włącza stoper. Testujący przytrzymuje psa w pozycji leżącej na grzbiecie, patrząc mu prosto w oczy. Jeżeli piesek odwraca wzrok nie należy wymuszać kontaktu wzrokowego. Wyraz oczu osoby testującej powinien być łagodny, a nie ostry, czy groźny, powinna też zachować milczenie do końca doświadczenia. Kiedy pomocnik stwierdzi, że minęło **30 sekund**, należy natychmiast skończyć test i uwolnić zwierzę.

Zachowanie szczeniaka	punktacja	ciągły opór	Brak oporu
jeśli nie próbuje się uwolnić, ale unika spojrzenia w oczy lub jeśli przez 30 sekund próbuje się uwolnić, wrywa się energicznie, albo gdy próbuje gryźć i warczy	1	D	U
jeśli nie walczy ale pozwala na kontakt wzrokowy	2	D	U
jeśli w pierwszym momencie próbuje się uwolnić, ale zaraz potem podda się	3	D	U

Test 4- Chęć dominacji (wybaczenie)

Test określa zakres wybaczenia, kolejnej cechy osobowości istotnej w treningu posłuszeństwa i do celów użytkowych. Testujący klęka i stawia przed sobą szczeniaka, tak aby pies patrzył na niego pod kątem 45 stopni. Teraz należy psa **łagodnie i powoli głaskać jedną ręką**. Zaczynamy od czubka głowy w kierunku ogona. Jednocześnie osoba testująca powinna **spokojnie mówić do pieska, pochylając się nad nim** w taki sposób, aby zwierzę mogło polizać jej twarz jeśli będzie miało na to ochotę.

Zachowanie szczeniaka	punktacja	skacze, opiera się łapami, szczypie lub warczy	przewraca się na grzbiet lub odsuwa
warczy, szczypie lub gryzie, albo też odsuwa się lub ucieka od człowieka	1	D	U
przewraca się i liże rękę lub skacze i opiera się łapami na testującym	2	D	U
pies tuli się do człowieka i próbuje mu polizać twarz lub rękę	3	D	U

Test 5 –Chęć dominacji (utrata kontroli)

Ten test na chęć dominacji ma na celu określenie reakcji psa na utratę kontroli. Zwierzę musi znaleźć się w pozycji, w której traci wszelką kontrolę. Podczas tego testu **należy pieska podnieść**. Testujący pochyla się nad psem odwróconym w przeciwnym kierunku i tworząc ze splecionych palców rodzaj kołyski unosi zwierzę na tyle wysoko, aby jego łapy nie dotykały podłogi. Pomocnik zaczyna mierzyć czas. Po upływie **30 sekund** należy psa postawić na podłodze.

Zachowanie szczeniaka	punktacja	rozpaczliwie się wrywał	skamlenie lub ucieczka po postawieniu
jeśli mocno skamlał i wrywał się energicznie, a zwłaszcza jeśli warczał i próbował ugryźć.	1	D	U
jeżeli nie walczy, lecz skomli, warczy lub ucieka po postawieniu go na ziemi	2	D	U
pies jest cały czas spokojny lub jeśli z początku stara się uwolnić, lecz potem godzi się ze swoim losem,	3	D	U

Test 6 i 7- Gotowość współpracy (aportowanie, próba 1 i 2)

Test polega na aportowaniu oraz ma ocenić gotowość psa do współpracy z ludźmi. Niektórzy instruktorzy twierdzą, że aportowanie to najlepszy sprawdzian dla psów przewodników. Test 7 jest powtórzeniem poprzedniego. Testujący klęczy, szczenię zaś należy umieścić tyłem do niego tuż obok kolan. Trzeba teraz **zawiesić przed psem zmiętą kulkę papieru** (nieco mniejsza niż kulka tenisowa). Testujący zachęca pieska do zabawy, pytając wesoło: „Chcesz? Potrafisz to złapać”. Chodzi o to aby zainteresować go tym przedmiotem. Kiedy okaże zainteresowanie, testujący **potrząsa kulką w odległości metra od jego mordki**. Gdy zwierzę ruszy w kierunku kulki testujący cofa się o ok. pół metra. Kiedy pies złapie kulkę, należy go zachęcić do oddania jej. Jeśli wróci z kulką, należy go pochwalić. Jeśli nie wróci- należy, odwracając jego uwagę, zabrać kulkę (lub przywołać jeśli z nią uciekł). Niezależnie od reakcji psa testujący powinien od razu powtórzyć doświadczenie w dokładnie taki sam sposób (jest to test nr 7).

Zachowanie szczeniaka	punktacja	złapie kulkę i ucieknie z nią	nie zdoła chwycić kulki
jeśli złapie kulkę i ucieknie z nią, lub jeśli nie zdoła chwycić kulki,	1	D	U
jeśli złapie kulkę, pilnuje jej i nie powraca do człowieka lub gdy najpierw goni kulkę, a później przestaje się nią interesować,	2	D	U
jeśli piesek schwyty kulkę, a następnie powróci z nią lub bez niej do testującego,	3	D	U

Test nr 8- Wrażliwość na dotyk

Ten sprawdzian ma na celu określenie wrażliwości na dotyk. Testujący **chwytą między palec wskazujący a kciuk koniuszek ucha psa** i tak samo jak podczas próby, ścisną coraz mocniej, licząc do dwunastu. Gdy piesek da poznać, że odczuwa ból, np. odwracając łeb, wrywając się, czy usiłując ukąsić, należy zwolnić uchwyt, pochwalić i pogłaskać zwierzę.

Zachowanie szczeniaka	punktacja		
pies odczuje ból po jednym lub dwóch odliczeniach	1		U
jeżeli w przedziale trzech do czterech odliczeń,	2		U
jeżeli reakcja pojawi się w przedziale od pięciu do ośmiu odliczeń	3	D 9-12 odliczeń	U

Test 9- Reakcja na dźwięk

Pies nadmiernie reagujący na głosy łatwo ulega rozkojarzeniu i dekoncentracji.

Testujący usadza pieska w miejscu odległym od spodziewanego źródła dźwięku i do końca sprawdzianu nie dotyka go. Asystent winien znajdować się poza zasięgiem wzroku psa, trzymając w ręku puszkę po piwie lub innym napoju z kilkoma monetami w środku. **Asystent potrząsa puszką trzy razy, czyniąc donośny hałas**, a następnie zastyga nieruchomo, unikając nawiązania z psem kontaktu wzrokowego.

Zachowanie szczeniaka	punktacja		
zignoruje hałas / ruszy szczekając wprost do źródła dźwięku / skuli się lub zacznie cofać	1	D ignoruje	U cofa się
pies zlokalizuje źródło dźwięku, lecz pozostaje w miejscu szczekając	2	D	
piesek wykaże zainteresowanie i ruszy w kierunku źródła dźwięku lub też nasłuchuje i odwraca z ciekawością łepkę w stronę, skąd słyszał hałas, nawet jeśli w pierwszej chwili robił wrażenie zaskoczonego	3	D	

Test 10- Reakcja na nowy bodziec

Jest to sprawdzian reakcji na nowe bodźce, na dziwne, lecz nie budzące zagrożenia obiekty. Asystent stoi na uboczu, trzymając sznurek, na którego drugim końcu przyczepiony jest ręczniczek lub **ściereczka. Pociąga ten przedmiot do siebie w ten sposób, aby przesunął się w bok przed pieskiem**, ale nie w jego kierunku. Należy szarpnąć za sznurek pięć lub sześć razy, po czym zatrzymać się.

Zachowanie szczeniaka	punktacja		
atakuję warczy, gryzie lub w inny sposób stara się odstraszyć przedmiot / bojaźliwie cofa się lub stara się ukryć	1	D warczy	U Wycofuje się
piesek zaszczeka	2	D Ogon do góry	U Ogon podwinięty
pies widząc poruszający się ręcznik zdradza zainteresowanie, podchodzi do niego, stara się poznać dziwny obiekt / nie zwraca uwagi	3	D	U Nie zwraca uwagi

Test 11- Reakcja na pożywienie

Jest to sprawdzian reakcji na pożywienie. O wiele trudniej przebiega szkolenie psa, który nie jest zainteresowany zachętą.

Testujący daje do powąchania psu niewielki kawałek aromatycznego jedzenia, np. kielbasy, silnie pachnącego sera, w taki sposób, aby zwierzę nie wyrwało go z ręki. Po chwili wypuszcza przysmak, pozwalając psu go zjeść. Następnie, bacząc, aby pies widział dokładnie całą operację, trzeba umieścić jedzenie w częściowo zwiniętej dłoni i podsunąć ją zwierzęciu. Jeśli pies węszy lub próbuje wydostać smakołyk, należy mu dać do zjedzenia. Na koniec testujący pokazuje psu inny **przysmak i trzymając go między palcami**, w widoczny sposób podsuwa rękę w kierunku psa, poczym **wykonuje w miejscu powoli pełny obrót**, cały czas łagodnie machając dłonią z przysmakiem przed psim nosem, nie zachęcając jednak słownie.

Zachowanie szczeniaka	punktacja	Warczy, szczeka	
jeżeli nie wykazuje zainteresowania jedzeniem	1	D	U
pies przejawia zainteresowanie jedzeniem, ale albo nie stara się go wyciągnąć z ręki podczas drugiej fazy sprawdzianu, albo nie podąża za człowiekiem w ostatniej fazie	2	D	U
węszy i (lub) próbuje wydobyć jedzenie z dłoni w drugiej fazie sprawdzianu oraz podąża za człowiekiem	3	D	U

Test 12- Zrównoważenie (reakcja na zagrożenie)

Test ten ma na celu ocenę reakcji na nowe bodźce. W tym wypadku nowy bodziec pojawia się nagle, jest duży i może stanowić dla zwierzęcia zagrożenie. Za pomocą tego testu możemy określić pewność siebie psa i jego sposób reagowania.

Podczas przeprowadzania testu nr 11 asystent powinien znajdować się w odległości ok. dwóch metrów od osoby testującej i psa, stać bez ruchu, zachowywać się spokojnie i nie wydawać żadnego dźwięku. W rękę ma zamknięty parasol (najlepiej automatyczny). Po skończeniu testu nr 11 osoba testująca uspokaja psa, przemawiając do niego łagodnie, po czym obraca się tak, aby pies znalazł się między testującym a asystentem. Ten ostatni powinien obserwować zwierzę. Jeśli spogląda ono przed siebie lub w kierunku asystenta (tzn. nie patrzy na testującego w nadziei otrzymania jedzenia), należy szybkim ruchem otworzyć parasol i postawić go na podłodze. Po wykonaniu tej czynności asystent powinien stać bez ruchu, nie nawiązując kontaktu wzrokowego psem.

Zachowanie szczeniaka	punktacja	szczeka	ucieka
jeśli w ogóle nie zareaguje / próbuje uciec, ukryć się i nie daje się słownie nakłonić się do podejścia do parasola	1	D	U
pozostanie na miejscu i będzie szczekał / spróbuje uciec lub skryć się, ale po słownej zachęcie zbliży się do parasola	2	D	U
pies zareaguje, ale po chwili odzyska panowanie nad sobą i pójdzie obejrzeć parasol,	3	D	U